ಮಾಡಿದರೆ ಫೋಟೋಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಟ್ಟಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿಸಿಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ದೇವರಮನೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ರಟ್ಟಿನ ಪೀಸು ಜೋಡಿಸಿ ದೇವರಿಗೊಂದು ಗುಡಿಸಲು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಮನೆಯಿದ್ದ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಂಜೆ ನೀರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದು, ಹೊಸ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಮುಂಜಾನೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೇ ಏಳುವಂತೆ ಜೈವಿಕ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಅಣಿಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬೆಡ್‌ರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲಿನೊಳಗೆ ಬೀರುವನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ನಗೆ ಬೀರುತ್ತೇವೆ. ಸೌದೆ ಒಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ ನೀರು ಕಾಯಿಸಲು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಾಯಿಲ್ ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 'ಜೀವನ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು' ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಯತ್ತಿನಿಂದ ಪಾಲನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಗಳಿದ ಮೇಲೂ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರು ಸ್ವಂತ ಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡದೆ ಬದುಕುವಂತಹ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುತ್ತದೆನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೊಂತರಾ ಆಗಾಗ ಜಾಗೃತವಾಗುವ ಹಳೇ ಗಾಯಗಳ ತರಹ, ಕೆರೆದು ಎಚ್ಚರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಘಟನೆಗಳು ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಹೀಗೇ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ನಾವು ಮನೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆಟೋ ಅಪ್ಪಣ್ಣ ಅವತ್ತು ತಮಾಷೆಗೆ, 'ಭಟ್ರೇ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದೆರಡು ಐಟಮ್ ಗಾಡೀಲೇ ಇರ್ಲಿ, ಇಳಿಸ್ಬೇಡಿ. ಮುಂದಿನ ವಾರ ಮತ್ತೆ ಮನೆ ಬದಲಾಯಿಸೋದಾದ್ರೆ ಗಾಡಿಗೆ ತುಂಬ್ಸೋದು ಉಳಿಯುತ್ತೆ' ಎಂದು ಕಿಚಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆ ನೋವನ್ನು ಮರೆಯಲು ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ದೇವರವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೈದರೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗದೇ ಕೊನೆಗೆ ಯಾವುದೋ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಪ್ರವಚನದ ಸಿ. ಡಿ. ನೋಡಿ ತಣ್ಣಗಾಗಿದ್ದೆವು. 'ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಈ ದೇಹವೇ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯ ತರಹ. ಈ ದೇಹದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಹುಡುಕಿ ಈ ಆತ್ಮ ಹೊರಡುತ್ತದೆ' ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ – 'ಪುಣ್ಯ, ದೇಹಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡವಲ್ಲ' ಎಂದುಕೊಂಡು ನಿರಾಳರಾಗಿದ್ದೆವು. ಆದರೂ ಒಂದೇ ಬಾಡಿಗೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಠಿಕಾಣಿ ಹೂಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮನೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು ಯಮಹಿಂಸೆಯೇ ಸರಿ. ಬೀರು, ಟಿ.ವಿ. ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡು, ಮಂಚಗಳು, ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಶೋಕೇಸು ಇವೆಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಚೂರೂ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ವಾಹನಕ್ಕೇರಿಸಿ, ಚಾಲಕನ ಪಕ್ಕ ಕುಳಿತು ಹತ್ತು ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ 'ಐಟಮ್ಸ್ ಇದಾವೆ ಜೋಪಾನ' ಎಂದು ಗದರುತ್ತಾ, ಹೊಂಡ ಹಾರಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯುತ್ತಾ, ಹೇಗೋ ಹೊಸ ಮನೆ ತಲುಪಿ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಒಳಸೇರಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಇಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ತಲೆಬಿಸಿಯ ಕೆಲಸ. ಮೂವರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕರ್ಸ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡು ಸುರಿಯಲಾಗದೇ ತಾವೂ ಜೊತೆಗಿದ್ದು ಶಿಫ್ಟು ಮಾಡುವ ಕೆಳಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಷ್ಟ ಸೀಮಿತವಿರಬಹುದು. ಈ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಂಚ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಸವಿ ಅಬಾಧಿತ.

ನನ್ನಮ್ಮ ಒಂದು ದಿನವೂ ಬಿಡದೇ ನಮ್ಮ ಬಾಡಿಗೆಮನೆಯ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ 'ಅದ್ಯಾಕೆ ದಿನಾಗ್ಲೂ ಒರೆಸ್ತೀಯಾ, ಇದೇನು ಸ್ವಂತ ಮನೇನಾ?' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮ 'ನಾವಿರುವವರೆಗೂ ಇದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮನೇನೆ' ಎಂದು ಬೈದಿದ್ದಳು.

ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಯಾದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಬೀರು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಿಟ್ಟೇ ಹೋದರೆ, ಹೆಂಡತಿ ಫ್ರಿಜ್ಜಿನಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಕೊಳೆಸಿದರೆ, ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಎಸೆದರೆ, ಹೀಗೆ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಇರುಸುಮುರುಸು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವಂತೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ, ತಮ್ಮ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಬದುಕಿರುವವರಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಜೊತೆ ಕೂಡಿ ಬದುಕಬೇಕಾದಾಗ ತಾವಿಷ್ಟಪಡದ ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ತಪ್ಪುಗಳು ದೊಡ್ಡ ಹಿಂಸೆಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತವಂತೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಹಲ್ಲು ಮೂಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಹಿಂಸೆಗೆ ಇದು ಸಮ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ತಜ್ಞರು ಇದಕ್ಕೆ 'ಟೀಥಿಂಗ್ ಪೀರಿಯಡ್' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯ. ನಂತರ ಗಂಡ–ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಸ್ಪರರ ಜೀವನಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆ ಬದಲಾಯಿಸುವವರಿಗೂ ಈ 'ಟೀಥಿಂಗ್ ಪೀರಿಯಡ್' ಇರುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿದಿನ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗ ಬದಲಾಗುವುದರಿಂದ ನಿದ್ರೆ ಬರದಿರುವುದು, ಹೊಸಾ ಅಡುಗೆಮನೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಅಮ್ಮಂದಿರು ಒದ್ದಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬಹುದು. ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ವಿಚ್ಚುಗಳಿರುವ ಸ್ವಿಚ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ನೀವು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆಗೆ ಎದ್ದಾಗ ಅರೆನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಲೂ ಏನೂ ಗೊಂದಲವಿಲ್ಲದೇ ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಸರಿಯಾಗಿ ಟಾಯ್ಲೆಟ್ಟಿನ ಸ್ವಿಚ್ಚನ್ನು ಅದುಮುತ್ತದೋ ಅಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಹೊಸ ಮನೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದರ್ಥ.

ನಮ್ಮೂರಿನ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಳ್ಳೆ ಮನೆಯಿತ್ತು. ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಮನೆಯವರು ಯಾರಿಗೂ ಮನೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಆ ಮನೆ ಭೂತಬಂಗಲೆಯಂತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣದಂತೆ ಮುಚ್ಚಿಯೇಹೋಯಿತು. ಅದರತ್ತ ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಆ ಪೊದೆಯೊಳಗಿಂದ 'ನನ್ನ ಸೂರಿನಡಿ ವಾಸಿಸಲು ಯಾರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೇ?' ಎಂದು ಆ ಮನೆ ಬೇಸರದಿಂದ ಅಳುತ್ತಾ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಾಹನವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದೇ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸುವುದೇ ಜನರು ವಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಹವನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪುಣ್ಯ ಬಾಡಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ, ಕಟ್ಟಿಸಿದವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಯಾವುದೋ ಟಿ.ವಿ. ಚಾನಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸ್ವಾಮೀಜಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮನೆಯನ್ನು ಖಾಲಿ ಬಿಡದೇ ಯಾರಾದರೂ ವಾಸವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಯಗಳೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನಮ್ಮ ಒಂದು ದಿನವೂ ಬಿಡದೇ ನಮ್ಮ ಬಾಡಿಗೆಮನೆಯ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ 'ಅದ್ಯಾಕೆ ದಿನಾಗ್ಲೂ ಒರೆಸ್ತೀಯಾ, ಇದೇನು ಸ್ವಂತ ಮನೇನಾ?' ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮ 'ನಾವಿರುವವರೆಗೂ ಇದು ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮನೇನೆ' ಎಂದು ಬೈದಿದ್ದಳು. ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ನಮಗೆ ಆಶ್ರಯ ಎನ್ನುವುದು ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆ. ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಮನೆಯನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನಾವೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು – ಅದು ಸ್ವಂತದ್ದೋ ಬಾಡಿಗೆಯದ್ದೋ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂದಿನ ದುಡ್ಡಿನ ದುನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದು ಸ್ವಂತ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಡಪಾಯಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು. 'ಉಳ್ಳವರು ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವರು, ನಾನು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಇರುವೆನಯ್ಯ' ಎನ್ನುವ ಜನರು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುವವರು.